

HÄRLIG ÄR JORDEN

Maxida Märak vill sprida ljus och hopp

”Så mycket av det samiska som skildras i media är mörkt och svårt. Men vår kultur är så rik. Här finns livsglädje och hopp. Det vill jag förmedla”.

Så säger Maxida Märak, sångerska, skådespelerska och människorättsaktivist. Hon medverkar på Härlig är jorden i Falun i september.

– Jag hoppas att min konsert blir en mötesplats mellan generationer olika tro och olika åsikter. Ett odömande rum. Folk behöver känna lite kraft och framtidstro och det finns i min konsert. Vi behöver älska, dansa och slåss.

Hon kommer bjuda på flera helt nya låtar, men även många gamla favoriter.

ATT DET blev musik som Maxida Märak skulle använda för att sprida sitt budskap var inte givet på förhand. Hon utbildade sig till skådespelare och var anställd på sameteatern i flera år.

– Men jag har alltid tyckt om musik och haft lätt för det. Jag uppträdde mycket med jojk i föreställningar. Vid ett tillfälle blev jag inbjuden till en musikscen för att göra en låt som jag hade gjort i en föreställning. Det var en politisk låt som kom till under gruvdebatten i Jokkmokk. Det kändes bra att inte göra låten som en del av en roll, utan som Maxida fullt ut.

Maxida Märak hade börjat göra låttexter och en del musik. Hon försökte göra sådant hon själv saknat under sin uppväxt som same i Jokkmokk och Stockholm.

– Det som visades i media om samer var dokumentärt och mörkt. Men det finns ju så mycket glädje i vår kultur, coola grejer. Livsglädje och styrka. Det lockar ingen att ständigt komma med

samma sak. Maxida Märak la sina sparpengar på utrustning och började lära sig producera låtar hemma i stugan i Jokkmokk.

MUSIKEN KOM att ta allt större plats i Maxida Märaks liv och hon kom till en punkt då hon måste välja mellan teatern eller musiken.

– Jag bröt ett långt kontrakt med sameteatern och stod helt utan försörjning och skyddsnet. Men sedan den dagen har jag levt på min musik, säger hon stolt.

Maxida Märak har bott både i Stockholm och Jokkmokk hela livet. På frågan var hon känner sig hemma kommer svaret snabbt:

– Jag är verkligen en nomad! Jag känner Södermalm lika bra som jag känner skogarna i Jokkmokk. Mina rötter finns i Jokkmokk och Sapmi. Det skulle inte gå att kapa de banden. Stockholm är en del av mitt liv som jag tycker mycket om, men jag vill inte bosätta mig där.

Maxida Märak är starkt engagerad människorättsfrågor och klimatfrågor.

Varifrån kommer din drivkraft?

– Jag drivs väldigt hårt av mitt samvete. Generationerna före oss har offrat mycket för att vi ska ha det så här bra. Vi måste fortsätta för att deras kamp inte ska vara förgäves. Jag har också privilegiet att komma från ett hem där det fanns stort engagemang. Vi pratade mycket om vad som var rätt och fel. Min morfar var präst och en beundransvärd person som utan agg kunde kombinera samisk kultur med kyrkan.

MEN DET har funnits riktigt tunga perioder i Maxida Märaks liv. 2017–2018 drabbades hon av utmattningssyndrom.

– Jag var utsatt för vuxenmobbing, genomgick en separation

Maxida Märak kommer till Härlig är jorden den 9 september.

FOTO: LOTTA AXING

Jag har sett vackra sidor av religion. De sidorna kommer inte fram så mycket i vårt samhälle.

FAKTA

Härlig är jorden

- Den 9 september i Falun.
- En festdag som arrangeras av Västerås stift tillsammans med Svenska kyrkan i Falun.
- Dagen kommer att bjuda på gudstjänster, utställningar, vandringar, konserter, körsång, föreläsningar och upplevelser för alla åldrar.
- Maxida Märak spelar 19.00.

och flyttade. Det var en tuff tid, säger hon.

Det tog tid att komma igen. Flera faktorer spelade in för att hon skulle komma ut på andra sidan.

– En var själva tiden. Jag mognade och blev mindre upptagen av mig själv. Men även själva kraschen, som fick mig att göra en del val som behövde göras. Det handlade mycket om förlåtelse, att förlåta för att gå vidare.

Under den här tiden skrev Maxida Märak låtarna som kom på albumet Utopi 2019.

– De låtarna speglar mina förhoppningar om vad jag vill ska bli. Jag vill inte längre identifiera mig med mörker. Jag har klippt bort det destruktiva ur mitt liv och lever mer hållbart i dag.

MAXIDA MÄRAK är lika samhällsengagerad nu som hon var före kraschen.

– Sedan jag fick barn har mitt engagemang blivit ännu starkare. Jag förstår på djupet att det är på allvar, när jag ser min dotter.

Hon har också sett resultat av sina ansträngningar.

– Det gör mycket! En liten människa har mycket makt. Bästa botemedlet mot psykisk ohälsa är att kämpa för goda saker och bli en god medmänniska.

Maxida Märak identifierar sig inte som kristen men har stor respekt för religion.

– Jag har sett vackra sidor av religion. De sidorna kommer inte fram så mycket i vårt samhälle. Och jag tror på något ”annat”. Om jag inte haft det, skulle jag nog inte tagit mig igenom vardagen. Om den inte fanns vete fan om det skulle vara så kul att leva. Våra själar måste få vila i något, en slags förälder för vuxna.

HANNA WALLSTEN

DET FINNS EN PLATS

Oavsett om du reser med en grupp, med din familj eller på egen hand är du välkommen till oss. Vi erbjuder både fartfyllda aktiviteter och stillsamma miljöer. Våra gårdar och hotell finns i hela Sverige. Hitta just din plats på kgh.nu.

